

/HET LAGENSYSTEEM

LAGENSYSTEEM

Het textielgebeuren binnen de buitensport kunnen wij grofweg in 4 grote delen opsplitsen, het lagensysteem.

Naargelang de plaats, de weersomstandigheden en de persoonlijke behoeften trekken we meer of minder kledij aan om ons eigen comfort optimaal te houden.

Zo kunnen we 4 lagen onderscheiden:

- Base-layer
- Mid-layer
- Softshell-layer
- Shell-layer

Iedere laag afzonderlijk heeft z'n eigen kenmerken, zijn specifieke voor- en nadelen.

1. BASE-LAYER

De base-layer (of eerste laag) is in de volledige textielpiramide meestal de belangrijkste laag. Deze zorgt er bij koudere omstandigheden voor dat onze verloren lichaamswarmte zo dicht en lang mogelijk bij het lichaam blijft, maar dat overtollig vocht vlug getransporteerd wordt naar de volgende laag. Op die manier moet ons lichaam niet meer energie verbruiken om het aangenaam warm te hebben / houden.

In de herfst, winter en vroege lente bestaat de base-layer meestal uit thermisch ondergoed.

Deze groep kunnen we in 2 grote categorieën onderverdelen, synthetisch en wol. Veelal is de synthetische variant vervaardigd uit 100% polyester. Deze is bij tal van merken beschikbaar zoals o.a. Odlo, Craft, Icebreaker, ...

Voordelen:

- snelle opname van overtollig vocht (zweet)
- snel transport van dit vocht naar de volgende laag
- droogt vlug (ook na wassen in een berghut)
- irriteert niet
- budgetvriendelijker dan (Merino)wol

Nadelen:

- indien nat en geen activiteit meer, is er een vluigere afkoeling
- begint vlug te ruiken waardoor wassen / verversen vluiger aangewezen is

Een steeds groter wordend gebruik is de 2de variant, nl. : wol. Binnen de buitensport is dit voornamelijk Merinowol.

Merinowol is afkomstig van het Merinoschaap en kent zijn oorsprong in Marokko (maar is tegenwoordig eigenlijk wereldwijd terug te vinden). Producten vervaardigd uit Merinowol hebben bijzonder goede eigenschappen voor actieve buitensporters die soms enkele dagen / weken op pad zijn.

Merken die binnen onze contreien gekend zijn, zijn oa Woolpower en Icebreaker.

Voordelen:

- comfortabele, natuurlijke warmte
- ruikt minder vlug, zelfs na enkele dagen dragen
- indien nat blijft wol zijn isolerende eigenschap behouden
- sommige diktes kunnen ook als mid-layer gebruikt worden

Nadelen:

- kan irriteren (afhankelijk van uitvoering van het product)
- droogt minder vlug dan synthetisch materiaal

Tijdens de lente, zomer en vroege herfst gebruiken we veelal dun thermisch ondergoed of een T-shirt / hemd. Tijdens die perioden is de base-layer meestal bedoeld om overtollig zweet vlug weg te werken en in mindere mate om de warmte langer dichtbij te houden. Zo bestaat er tegenwoordig heel casual, dun thermisch ondergoed wat perfect als t-shirt gedragen kan worden. Binnen de klassieke t-shirts / hemden kunnen we katoen, organisch katoen, bamboe, cool max, ... vinden. Ze zorgen er allemaal voor dat we het comfortabel hebben tijdens iedere activiteit maar ze zijn niet altijd de beste keuze als het over vochttransport gaat (bv. katoen).

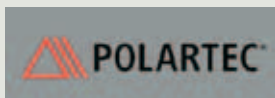

2. MID-LAYER

De mid-layer (of tweede laag) komt boven op de base-layer.

Deze zorgt voor opname van het vocht van de eerste laag en voor het transport naar de daaropvolgende laag, of om rechtstreeks te verdampen. De mid-layer wordt door veel mensen aanzien als de "fleece" met een hoge aaibaarheidsfactor.

We kennen in dit segment 2 grote merken, Polartec en Pontetorto. Beide leverancier vervaardigen fleece en bezorgen deze aan de merken voor de producten van hun verschillende mid-layers. De ene fleece is al wat technischer dan de andere maar eigenlijk doen ze allen hetzelfde: isoleren.

Een mid-layer heeft dus als basistaak om te isoleren, maar wat met water en wind ?

Een fleece zal noch water noch wind tegenhouden. Door de constructie en weving van de fleece heeft u soms wel de indruk dat deze de wind tegenhoudt. Een fleece kan soms licht waterafstotend zijn maar zal dit niet lang volhouden.

Wensen we een product dat zowel isolerend werkt, de wind en eventueel water gaat tegenhouden, dan komen we bij de derde laag, de softshell-layer.

Regelmatig wordt de mid- en softshell-layer als 1 categorie aanzien.

3. SOFTSHELL-LAYER

Deze laag werd ontworpen om een fleece de eigenschap te geven toch winddicht te zijn, maar niet waterdicht.

Hierdoor is de warmte / ratio zoals bij een mid-layer maar kan ook in meer gure (of koude) omstandigheden gebruikt worden.

Het meest gekende product dat men hiervoor gebruikt is Windstopper.

In tegenstelling tot wat sommige mensen denken is Windstopper een merk (van Gore waar ook Gore-Tex afkomstig van is) en geen term voor een productcategorie. Windstopper is een fysiek membraan en is 100% winddicht en beschikt over een geoptimaliseerd ademend vermogen. Het is herkenbaar aan het rode 6-kant wat meestal aan het prijsetiket hangt.

Een product voorzien van het Windstopper-membraan behoort meestal tot de duurste reeks. Om o.a. die reden zal u merken dat er naast Windstopper nog tal van andere benamingen zijn om een winddicht product aan te duiden, dit is de categorie van de windblokkers (want Windstopper is een gepatenteerde merknaam). Zo heeft Haglöfs "Flexible" als windblokker, Millet "Element Shield", ...

Afhankelijk van het type softshell zijn sommige producten ook waterafstotend, maar niet waterdicht.

Met een waterafstotend product (wat meestal een gladdere buitenlaag heeft) zal u voor een langere tijd droog blijven, dit tijdens een lichte regenbui of tijdens uw wandeltocht in de nevel. Echter, vroeg of laat zal de softshell toch vocht doorlaten, wat meestal begint op de naden. De naden zijn namelijk aan de binnenzijde niet getaped.

Tijdens uw activiteit dient u zelf de inschatting te maken wat voor u het beste is, een "klassieke" fleece of een softshell, maar meestal wijst dit zichzelf uit. Beide lagen kunnen perfect boven elkaar gedragen worden, dit wordt meestal gedaan tijdens koude omstandigheden zoals tijdens gletsjertochten of ijsklimmen,... Om volledig waterdicht te zijn, zijn we genoodzaakt over te stappen naar een shell-layer.

4. SHELL-LAYER

Ook hier is de redenering verkeerd dat een Shell-layer altijd uit Gore-Tex materiaal dient vervaardigd te zijn.

Gore-Tex is een product van het bedrijf Gore dat o.a. ook Windstopper vervaardigt.

Naast Gore-Tex kunnen we nog andere membranen terugvinden zoals o.a. Sympatex. Net zoals bij de soft-shell heeft bijna ieder merk een eigen waterdicht membraan of coating.

Een klein overzicht :

The North Face: HyVent

Mammut: DryTech

Haglöfs: Proof

Vaude: Ceplex

HYVENT

MAMMUT
DRYtech

PROOF™

VAUDE

2- OF 3-LAAGSE JACKET ?

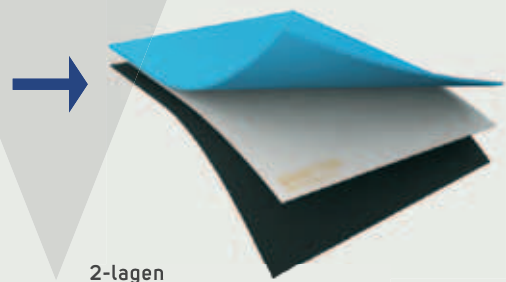
Dit heeft niks te maken met het feit of er nu 2 of 3 membraan-lagen in verwerkt zijn, maar wel met de manier van hechting.

In een 2- of 3-laagse jacket is er altijd maar 1 waterdichte laag (bv. Gore-Tex) aanwezig.

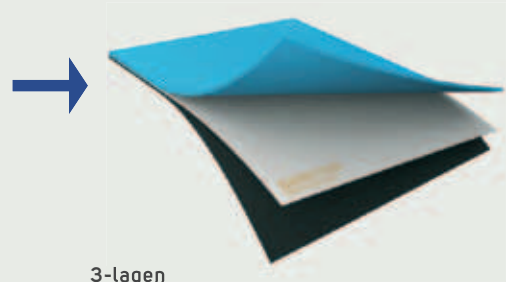
Zo heeft een 2-laagse jacket buiten de waterdichte laag een losse mesh binnenin. De mesh doet dienst als buffer wanneer u teveel zou zweten volgens het ademend vermogen van de jacket. Zo heeft u niet de indruk dat u een "klassieke K-way" draagt. Voelt soepel aan, maar door de interne mesh heeft die wel meer bulk / packvolume.

Bij een 3-laagse jacket is er geen losse beschermingsstof meer, de 3 lagen zijn als het ware aan elkaar gelijmd.

Voor een klimmer en / of veelvuldig zwaarder rugzakgebruik, is een 3-laagse jacket het meest aangewezen en dit omwille van de robuust- en slijtvastheid.

2-lagen

3-lagen

250 OF 500 EURO ?

Een veel gestelde vraag is : "beide prijzen liggen redelijk hoog, en waarom zou ik 500 euro betalen voor een jacket die er hetzelfde uitziet als een jacket van 250 euro ?"

Het prijsverschil zit o.a. in de manier van verlijming / taping van het membraan. Zo zal een jacket van 500 euro gemiddeld 6% minder taping bevatten dan een iets goedkopere jacket. Taping ademt niet wat betekend dat er dus gemiddeld 6% minder ademend vermogen is.

Ook de 2- of 3 laagse constructie zorgen voor een prijsverschil, samen met eventuele specifieke features.

EN TOCH BEN IK NAT...

Vraag: ik fiets dagelijks naar het werk en dit aan een stevig tempo. Ik heb als shell-layer een Gore-Tex aan. Telkens als ik op het werk aankom ben ik volledig bezweet en nat. Is dit normaal of is er een probleem met mijn jacket ?

Antwoord: dit is volstrekt normaal. Zoals eerder vermeld ademt Gore-Tex maar in beperkte mate. Bij normaal gebruik (bv. Alpine, wandelen, langzaam fietsen, ...) heeft het Gore-Tex-membraan voldoende de tijd om het zweet dat u produceert te laten verdampen via het membraan. Wanneer er echter op een korte termijn plots een te grote hoeveelheid vochtigheid binnenin aanwezig is (zweet) dan kan het membraan de afvoer onvoldoende verwerken.

Wanneer u echter stopt met sporten en pakweg 30 minuten de jacket zou aanhouden zal u merken dat het zweet en klam gevoel vrij snel zal verdwijnen, want het membraan heeft terug de tijd om het overtollige vocht weg te werken.

ONDERHOUD

Qua onderhoud is regelmatig wassen van uw shell meestal voldoende. De meerderheid van merken raden gebruik van wasverzachters af, dit om het toeslibben van het ademend membraan tegen te gaan. Wassen op 40°C en daarna eventueel in de droogkast.

DWR BEHANDELING

De meeste jackets hebben een DWR-behandeling ondergaan op het buitenmateriaal. DWR staat voor Durable Water Repellent. Deze laag zorgt ervoor dat regen afparelt en dat de jacket na schudden (min of meer) onmiddellijk droog is.

Echter, het gebruik van de jacket en de inwerking van UV-straling zorgen ervoor dat de DWR-finish inactief gaat worden en op termijn zelfs volledig zal verdwijnen. Dit zie je aan het feit dat de jacket water gaat absorberen in plaats van af te parelen. De jacket wordt iets zwaarder en meestal ook iets donkerder. Het water trekt dan wel door de buitenste laag, het waterdicht membraan eronder moet ervoor zorgen dat het water niet doordringt tot binnenin de jacket.

Indien u het "nieuw"-effect terug wenst, kan u gebruik maken van impregneringsproducten zoals o.a. Nikwax en Grangers.

Maar, dit hoeft niet iedere keer. Meestal kan uw jacket met 1 dopje DWR-finish 2 tot 3 wasbeurten verder voordat u deze procedure opnieuw moet toepassen. Dit kan door aan uw gewassen jacket een warmtebron toe te voegen zoals de droogkast of te strijken. Hiervoor best vooraf even de wasvoorschriften van de jacket raadplegen.

EN WAT MET EEN DONSJACKET ?

Dons is een isolatielaag die gebruikt wordt als tussen- of eindlaag, dit meestal afhankelijk van de dikte van de jacket.

Een dunne dons jacket is prachtig om dragen na een lange tocht alsook om te dragen tijdens winterse omstandigheden onder een shell-layer.

Dons is meestal vervaardigd uit Pertex, het dunste beschermende buitenmateriaal maar is spijtig genoeg niet slijtvast. Om die reden is dons niet aangewezen als eindlaag voor rugzakgebruik. Het schuren van de schouderbanden zorgt voor een snellere slijtage, tenzij verstevigingsvlakken werden aangebracht zoals o.a. Mammut of The North Face in het gamma hebben.

BESLUIT

Zoals u merkt zijn lagen interessant voor actieve buitensporters. We gebruiken dus beter dunne afzonderlijke lagen die snel aan en uit kunnen gedaan worden, om zo de activiteit toch aangenaam te maken en een snellere vocht afvoer te hebben.

Jens Behaeghe

jens@mounteqshop.be
0496 / 90 40 20

